

Minnesanteckningar från möte i Tankgruppen

2013-03-11

Plats:	Linköping, VTI
Närvarande:	Erik Hassellund, SKANSKA Ingemar Gustavsson, TRAFIKVERKET Kenneth Lind, TRAFIKVERKET Mansour Ahadi, SVEVIA Mikael Jonsson, NYNAS Nicklas Sundström, TRAFIKVERKET Nils-Gunnar Göransson, VTI Pär Eliasson, TRAFIKVERKET (via tel. delvis) Rickard Melin, TRAFIKVERKET Sven Brodin, TYRESÖ KOMMUN Tomas Brodin, NCC Tomas Svensson, AKZONOBEL Torbjörn Jacobson, TRAFIKVERKET
Förhindrade:	Glenn Lundmark, ASFALTSKOLAN Karin Svensson, SKANSKA Mats Norell, MN ASPHALT CONSULTING Thomas Eriksson, TVM Thomas Wallin, AKZONOBEL

1. Inledning

Värd för mötet var Nils-Gunnar som hälsade välkommen. Ersättare för ordinarie ledamöter under dagens möte var Erik Hassellund, Skanska Mansour Ahadi, Svevia respektive Tomas Svensson, AkzoNobel. En kort presentationsomgång genomfördes. Fortsättningsvis kommer Pär Gustafsson att vara Sveglias representant i Tankgruppen och ersätter därmed Lennart Glaad. Eftersom Ingemar närmar sig pensionering kommer en ersättare att utses för att representera Trafikverket, region Syd och region Väst.

2. Föregående mötesanteckningar

Gicks översiktligt igenom utan anmärkningar.

3. Beslutslistan

De ej sedan tidigare strukna punkterna från tidigare möten gicks igenom och listan uppdaterades.

4. Regelverk, CPR

Kenneth presenterade vad som händer inom den närmaste tiden med revideringar och CE-märkning. Grunden till nedanstående text är sammanställd av Kenneth.

Regelverk

Arbetet med AMA Anläggning 13 är i full gång.

2013-02-15: Leverans av texter till Svensk Byggtjänst från respektive sektorsutredare.

2013-04-29: AMA 13 remiss skickas ut (prel.). Slut remisstid augusti.

2013/2014: Publicering AMA Anläggning 13.

Revidering AMA Anläggning 10 – Avsnitt bitumenbundna lager

Sektorsutredare: svante.johansson@travecon.se

Biträdande: kenneth.lind@trafikverket.se

roger.nilsson@skanska.se

Var med och påverka. Skicka synpunkter till ovanstående snarast möjligt dock senast 30 mars 2013.

För övriga ämnesområden i AMA kontaktas Svensk Byggtjänst.

Revidering TRVKB 10 – Bitumenbundna lager

2013-04-30: Deadline för synpunkter

2013-06-30: Utskick remiss t.o.m. 2013-08-30

2013/2014. Publicering TRVKB 13 Bitumenbundna lager i samband med AMA Anläggning 13.

Skicka synpunkter till kenneth.lind@trafikverket.se

Revidering av Trafikverkets regler för reglering

2013-04-30: Deadline för synpunkter

2013-06-30: Utskick remiss – t.o.m. 2013-08-30

Publicering kan ske under hösten 2013 - senast i samband med AMA Anläggning 13.

Skicka synpunkter till kenneth.lind@trafikverket.se

CPR / CE-märkning och prestandadeklaration

Diskussioner kring CPR (Construction - Products Regulation) och kommande obligatoriska CE-märkning av byggprodukter fr.o.m. 1/7 2013. Enligt CPR ska även prestandadeklaration upprättas. Nuvarande produktstandarder för ytbehandling har Annex ZA baserat på CPD, vilket innebär att det saknas exempel i ZA-bilagan baserat på CPR.

Detta är i högsta grad en branschgemensam fråga hur den ska utformas. Det måste också betonas att det är producenten som ansvarar för att produkten CE-märks.

För att lyfta frågan gällande DoP (Declaration of Performance = Prestandadeklaration) bör detta diskuteras inom SIS/TK 202 som är det naturliga forumet för detta. Kenneth föreslår därför att ett särskilt möte hålls med representanter för respektive företag som ingår i SIS/TK 202 tillsammans med Torbjörn Jacobson och Kenneth Lind (se beslutslista). Dessa representanter bör vara de personer som är utsedda att upprätta CE-märkesinformation inom respektive företag. Information från detta möte kommer att finnas tillgängligt på Tankgruppens hemsida.

Länk till Boverkets hemsida: <http://www.boverket.se/Bygga--forvalta/CE-markning-och-marknadskontroll/>

Se även beslutslistan.

5. Säsongen 2012, 2013

Den regniga sommaren 2012 ställde till med vissa problem som resulterade i en hel del stillestånd på sina håll. Även en del kvalitetsförsämringar blev följden.

Utförda mängder som är registrerade i VUH. Informationen är framtagen av Mats Wendel vid ett tidigare tillfälle.

Åtgärd, uppmätt yta	2010	2011	2012	Summa 2012
F - Försegling med bituminöst bindemedel	572 634	352 268	258 054	258 054
IM - Indränkt makadam	4 959	238 759	135 898	
IMT - Indränkt makadam, tät	726 400	667 186	405 010	
JIM - Justering med indränkt makadam	1 105 471	1 554 264	1 306 597	1 847 505
Y1B - Enkel ytbehandling på bituminöst underlag	7 806 706	5 915 246	7 121 548	
Y1G - Enkel ytbehandling på grusunderlag	1 151 598	275 391	365 917	
Y2B - Dubbel ytbehandling på bituminöst underlag (även Racked-in)	170 500	10 866	45 160	7 532 625
				9 380 130

Nivån för årets volymer, sett till hela landet, bedöms öka gentemot de senaste åren. Naturliga variationer mellan länen uppstår från år till år.

Framtagning av ersättare för bitumenlösning pågår, särskilt med tanke på utföranden på senhösten.

Varsamt och välplanerat handhavande av produkter främst med tanke på miljöaspekten poängterades.

6. FOI 2013, pågående resp. framtida

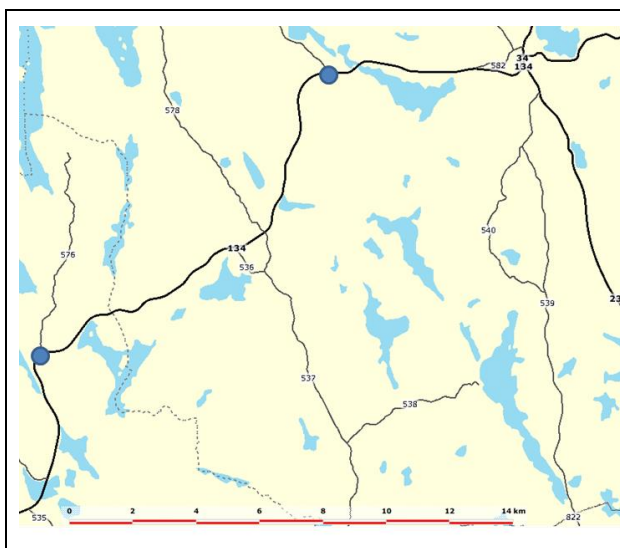
Torbjörn presenterade Trafikverkets satsning på Forskning Och Innovation med fokus på främst indränkningar som tätas för att fungera som ett kombinerat bär- och slitlager.

Torbjörns presentation

Det uppföljningsprogram som startats förföljs. Resultaten kommer sedermera att ligga till grund för skrivningar i regelverk.

Ett tidigare beslut var att fortsätta försöken med Racked-in teknik under 2013 (se Beslutslistan M120918).

Nicklas presenterade lämpligt objekt om c:a 100 000 m²: Väg (5)134, Visskvarn–Pinnarp (Österbymo–Kisa) Primär länsväg i Ydre/Kinda kommun, d.o. Kisa.

Väg (5)134, Visskvarn–Pinnarp
(Österbymo–Kisa). Primär länsväg i
Ydre/Kinda kommun, d.o. Kisa
Referenslänk 1000:49569: 7333 m,
Ådt: 758 (Tung-%: 16,4)
Referenslänk 1000:49684: 1054 m,
Ådt: 758 (Tung-%: 16,4)
Referenslänk 1000:49681: 6017 m,
Ådt: 963 (Tung-%: 13,4)
Hastighet: 80 km/h
Slitlager: ABT, 2007-11-13
Vägbredd: 6,5 m

Utgångspunkten är att, förutom referensen BE65R (Nynäs), använda 3 olika bindemedel (c:a 28 ton vardera)

- ”Nymuls SD102” (Nynäs)
- “PME enl. engelskt Racked-in recept” (Nynäs)
- “BCX” (Svevia)

Ballast 8/11 med efterföljande 4/8.

Starten är planerad till mitten av juni (vecka 24-25). Cykelloppet Sommen Runt går av stapeln 25 maj.

Försök med Racked-in teknik är även tänkt att utföras i Skåne. Lämpliga vägar med härför lämpligt underlag och ålder för senaste beläggningsåtgärd tas fram.

7. Bindemedel, emulsion /modifieringar /mjukbitumen /miljöanpassad lösning

Efterfrågan på produkter med så låg miljöpåverkan som möjligt och som dessutom gör att säsongen kan förlängas är stor. Nynäs satsar på produktutformning inom det komplexa problemområdet. Även Svevia har produkter på utvecklingsstadiet såsom BCX. SBS-polymerer anses vara lämplig tillsats för att uppnå goda resultat. Tillåten lufttemperatur vid utförande med mjukbitumen, V12000, diskuterades. En allmän uppfattning var att ned till 0°C kan tillåtas.

8. Bindemedelsmängder vid Y1 och IMT

Verkliga mängder spritt bindemedel diskuterades: Under de senaste åren anses variationen i utspridd mängd bitumenemulsion vid ytbehandling ökat. Vilka variationer är rimliga när det gäller bitumenmängd? Frågan kvarstår.

När det gäller IMT anses att andra påslaget skall vara större än det första för att uppnå en yta med god beständighet.

9. Lagningar, arbetsgruppens arbete

Arbetsgruppen för lagningar har jobbat utifrån några olika anfallsvinklar som innefattar mer snabbbrytande produkter, eventuellt med polymerinnehåll samt ombyggnad/utveckling av utrusning. Gruppen arbetar vidare bl.a. med att hämta hem kunskap från utlandet exempelvis användande av polymertillsatser och hårdare bindemedel samt snabbbrytande emulsioner. För att erhålla lagningar av hög kvalitet med liten trafikantpåverkan anses utbildning av utförare vara viktigt.

10. Försegling av vägar

Sven presenterade positiva erfarenheter från insatta förseglingsåtgärder.

Svens presentation

En rekommendation är att utföra bindemedelsförseglingar efter sommarens värmeperiod.

11. Kurser, Seminarier

Kursen, i Asfaltskolans regi, som var planerad till våren 2013 ställdes in p.g.a. för litet deltagarantal. Hittills har två kurstillfällen (2011 och 2012) lockat c:a 100 personer. Se 'övriga frågor'.

12. www.tankgruppen.nu

Poängterades att bidrag som beskriver tankbeläggningar emottages tacksamt för publicering. Sidan administreras av Nils-Gunnar.

De presentationer som visats under mötet kommer efter godkännande av författaren att publiceras på hemsidan.

13. Övriga frågor

En arbetsgrupp för anordnande av seminarie som fokuserar på Tankbeläggningar instiftas. Torbjörn är sammankallande och Sven deltar i upprättande av idéprogram som innefattar hela spektrat av tankbeläggningsapplikationer. Möjlighet att ansluta sig till deltagande i förberedelserna erbjudes. Våren 2014 anses som lämplig tidpunkt för anordnande av seminariet (till beslutslistan).

Lämplig bredd på trägen vid rampprov diskuterades. Sven kontaktar Kenneth och Thomas E i ärendet (till beslutslistan).

Garantitider i allmänhet och för JIM:ar i synnerhet diskuterades. Produkter inom tankbeläggningsområdet är av olika känslighetsgrad. Idag har garantitider på fem år blivit något av standard.

Reglering för avvikande kornstorleksfördelning (särskilt underkorn) förekommer när ballast 4/8 används. Hur känslig slutprodukten är för olika stora avvikelser diskuterades.

En entreprenör med inriktning mot driftsfrågor har visat intresse för tankgruppens arbete.

En rekommendation är att inte utföra mitträfflor på en väg som ska ytbehandlas. Kraven för att en väg skall utsättas för räffling är Ådt ≥ 1500 , bredd $\geq 7,5$ m, skyltad hastighet ≥ 80 km/h samt vara belägen utanför bebyggt område.

Tankgruppen förhåller sig fortsatt försiktigt positiva till att kompetenskrav bör ställas på utförare av tankbeläggningar. Glenn bevakar aktiviteter i en arbetsgrupp som ska se över 'kompetenskrav i upphandlad verksamhet'. Förändringar anses dock inte i dagsläget vara aktuellt.

14. Nästa möte

Nästa möte planeras till tiden för utförandet av provsträckor med Racked-inteknik vilket planeras till mitten av juni 2013. Plats bestäms senare, företrädesvis i närheten av försöket som är lokaliserat till väg 134 mellan Kisa och Österbymo på gränsen mellan Östergötland och Småland.

Nedtecknat av

Nils-Gunnar Göransson

Justerat av

*Rickard Melin
Torbjörn Jacobson*

BESLUTSLISTA

M 130311

Info om IMT för enskilda vägar skickas av Mansour till Nils-Gunnar för publicering på www.tankgruppen.nu. Överförs från M 110331

En arbetsgrupp för anordnande av seminarie som fokuserar på Tankbeläggningar instiftas. Torbjörn är sammankallande och Sven deltar i upprättande av idéprogram som innefattar hela spektrat av tankbeläggningsapplikationer. Utrymme för fler deltagare finnes.

Torbjörn och Kenneth sammankallar till möte inom ramen för SIS/TK202. Utformning av prestandadeklaration och CE-märkesinformation baserat på CPR. Respektive företag utser lämpliga personer för detta möte och meddelar Torbjörn snarast möjligt.

Sven kontakter Kenneth och Thomas E angående bredd på trägen vid ramprov.

M 120918

Nicklas förbereder 2013-års provtyr/försök med ytbehandling. Lokalisering till Östergötland företrädesvis.

M 120327

~~Program inför studieresan till England utarbetas~~

~~Mikael sänder ut 'intresseanmälan för studieresan'~~

~~Svevia ersätter Nynäs i arbetsgruppen för lagningar~~

~~Nicklas väljs in i Tankgruppen~~

~~Thomas W representerar AKZONOBEL~~

~~Mats fortsätter, nu som konsultrepresentant~~

~~Kenneth lyfter fram frågan till lämpligt organ: Hur påverkas ytbehandling vid införande av CPR, vilka parametrar är viktiga inför kravställningar~~

~~Pär kontakter Skanska (Karin) angående utförande av Racked In med PME på E14 i Z-län~~

~~Ersättning för merkostnad vid utförande av provvägen utreds av Rickard~~

~~VVMB 901 – Kontroll i fält av vidhäftning mellan sten och bitumenlösning föreslås utgå~~

~~VVMB 902 – Kontroll i fält av bitumenemulsions viskositet med Zahnviskosimeter föreslås utgå~~

Kenneth kontakter ballastsidan angående representant

M 111115

Arbetsgruppen inför studieresa till England samt utförande av Y1 på mer högt trafikerad väg startar förberedelserna. Torbjörn (sammankallande), Mikael, Mats, Pär och Karin. Ersätter tredje punkten från 110818, som härmed stryks.

Arbetsgruppen för lagningar gör en omstart. Punkt fyra från 2011-03-31.

Kalkylvärden för utförande av JIM utreds av Kenneth och Ingemar.

Skrivningen i regelverkens texter om sopning ses över av Ingemar.

Riktvärden för mjukbitumen till IMT utreds av Kenneth.

Kontakt tas av Rickard med Sven Brodin om medlemskap.

Kandidat för ballastfrågor eftersöks.

M 110818

Kontakt tas med de till nästa möte inbjudna personerna.

Ge förslag på studieresa. UK?

Arbetsgrupp tillsätts med målsättning 'volymökning av tankbeläggningar' samt att nivå/ökningen skall vara stabil över tiden. Punktlista +/- problemlösningar utarbetas.

M 110331

Lista över WG-medlemmar tas fram för publicering på www.tankgruppen.nu efter nästa SIS-möte. Pereric? skickar till Nils-Gunnar.

En digital version av den sammanställning över tekniska dokument som berör tankbeläggningar mellan 1984 och 2009 tas fram av Nils-Gunnar för publicering på www.tankgruppen.nu. (Kontroll av att publicering som arbetskopia är OK, kontrolleras innan).

Info om IMT för enskilda vägar skickas av Lennart till Nils-Gunnar för publicering på www.tankgruppen.nu.

Arbetsgrupp lagningar bildas: Nynas (Mikael), AkzoNobel(Thomas W), TrV (Torbjörn, Ingemar) TVM (Thomas E) med Torbjörn som sammankallande.

Frågan om information och kommunikation mellan underhålls respektive driftentreprenörer vad gäller isrivning lyfts fram av Rickard.

Förslag på nya medlemmar tas fram.

Presentation av utfört arbete inom Tankgruppen skickas av Torbjörn till Nils-Gunnar för publicering på www.tankgruppen.nu

M 101116

Översättning från engelska till svenska av SS-EN 12271:2006 utförs av Henrik Broms Konsult AB. Remissutgåva sänds ut så snart som möjligt.

Protokoll för 'Visuell bedömning av defekter' enl. SS-EN 12272-2 utarbetas av Nils-Gunnar. Förslag sänds ut till samtliga medlemmar för synpunkter.

Komplettering i regelverken av JIMT utarbetas av Ingemar och Kenneth

Dokument om försöken med Fog Seal tas fram av Torbjörn med hjälp av samtliga som innehar relevant/intressant material. Byggs på och publiceras på www.tankgruppen.nu

Tomas B. skickar info till Nils-Gunnar om utfört objekt med tjockare lager av JIMT 60 i närheten av Tingsryd som kan vara lämpligt för komplettering av kontrollsträckorna.

Val av ny ordförande förbereds (verksamhetsområde Trafik inom Trafikverket föreslår).

M 100818

Samtliga studerar remissutgåvan av AMA och lämnar ev. förslag på ändring. (kvar sedan föregående möte).

Status angående utveckling av nya bindemedel meddelas av Mikael till Nils-Gunnar för publicering på hemsidan.

Produktblad för bindemedel skickas av Mikael till Nils-Gunnar för publicering på hemsidan.

Översättning från engelska till svenska av SS-EN 12271:2006 planeras.

Protokoll för 'Okulär bedömning av skador' enl. SS-EN 12272-2 utarbetas av Nils-Gunnar.

Information om försöken med Fog Seal tas fram.

Val av ny ordförande förbereds.

M 100420

Torbjörn skissar på förslag till antal mätpunkter vid bestämning av makrotextur när glaspärlor används enligt SS-EN 13036-1. Behovet av mätning preciseras.

Torbjörn ev. i samarbete med en arbetsgrupp skissar på ett kunskapsdokument som fångar upp texten i de tekniska beskrivningar som utesluts vid införandet av Europastandarden.

Samtliga studerar remissutgåvan av AMA och lämnar ev. förslag på ändring.

Arbetsgruppen som arbetar med de nya Europastandarderna för bitumenemulsion och bitumenlösning tar fram förslag till specifikationer i VVTBT Bitumenbundna lager.

M 091125

Nils-Gunnar uppdaterar IMT-rapporten (t ex. FWD-beräkningar, Trafikdata)

Nils/Torbjörn levererar bilder/pdf till N-G för publicering på hemsidan,
www.tankgruppen.nu

Samtliga funderar över input till framtida FUD

Arbetsgruppen för revidering av tekniska dokument fortsätter arbetet med implementeringen av Europastandarden för ytbehandling samt skissar på kunskapsdokument för YB.

M 090825

Nils-Gunnar lägger in fler dokument (t ex. åtgärder vid stensläpp, handbok om bedömning av defekter på YB och miljöanpassad beläggning, NVE-rapport) på www.tankgruppen.nu

Arbetsgruppen för revidering av tekniska dokument fortsätter arbetet med implementeringen av Europastandarden för ytbehandling.

Bo tillfrågar Barkeby, MASAB, om deltagande i arbetsgruppen

Thomas E kontakter NCC om deltagande i Tankgruppen

M 090402

Nils Gunnar G lägger in lämpliga dokument som finns tillgängliga som behandlar tankbeläggningar på www.tankgruppen.nu

Alla ser till att arbetet enligt EU-standard startar med full kraft

M 081021

Nils Gunnar G tar fram förslag till utvecklande av hemsida

Alla tittar igenom aktuella avsnitt i AMA och TBT till nästa möte för synpunkter

M 080514

Thomas E testar utrustning (BS) för bestämning av underlagets hårdhet (Pererie W kontakter)

Torbjörn J. samlar in användbar dokumentation till grund för handbok

Arbetsgrupp för utvecklande av hemsida: Torbjörn J. (sammankallande) Mats N. Niklas J. och Björn G

Arbetsgrupp för råd/anvisningar för val av rätt åtgärd vid stensläpp respektive blödning: Torbjörn J. (sammankallande) Nils E. Ingemar G. och Thomas E

När föreligger ett informationsbehov (seminarium)

Torbjörn J. kontakter Åke Sandin angående ev. medverkan vid SKL:s Asfaltdagar

Nils Gunnar G ersätter Svante J för minnesanteckningar vid möten

Svantes sammanställning över FoU-dokumentation skickas till nya medlemmar

M 080115

TJ fick i uppdrag att göra ett utkast till inriktningsdokument för gruppens verksamhet.

Sekreterarfrågan tas upp vid nästa möte.

BS fick i uppdrag att formulera ett utkast till inbjudan till TAIT-möte.

TJ fick i uppdrag att ordna program för miniseminarium

PEW fick i uppdrag att ordna lokal.

M 071114

Val av ny ordförande skjuts upp till nästa möte.

Genomgång av minnesanteckningarna och beslutslistan sköts upp till nästa möte.

Gruppens organisation tas upp igen vid nästa möte.

Information om TAIT till entreprenörerna tas upp vid nästa möte.

Mötet beslöt att det första mötet med den nya gruppen skall innehålla ett miniseminarium om det arbete som utförts i gruppens regi.

M 070905

Akzo Nobel inbjuds när organisationsarbetet är klart

M 070529

TJ undersöker vidare om det går att få fram ett bra hjälpmedel för att bedöma underlaget vid bestämning av bindemedelsgiva för YB.

Mötet beslöt att frågan om kommande Tankdagar tas upp igen på nästa möte.

M 06-11-29

Mötet beslöt att frågan om gruppens medverkan tas upp i nästa möte i Asfaltforum av UL med bistånd av GL som båda medverkar i Asfaltforum.

PEW kollar om stenmaterialet måste vara deklarerat vid upphandling på funktion med Bo S och Klas Hermelin.

M 06-09-19

SJ tar fram en person per företag för mottagning av information till nästa möte.

Alla funderar på vilket informationsmaterial som ska skickas ut från gruppen.

M 00-03-09

~~KE~~ sammanfattade diskussionen och mötet enades om att de beläggningstyper gruppen bör arbeta med är:

- ~~— YB,~~
- ~~— YG,~~
- ~~— IM,~~
- ~~— Bindemedelsförsegling.~~

Gruppens inriktning inom detta område, kort sagt Tankbeläggning, skall vara:

- ~~— Att driva FoU-projekt~~
- ~~— Att verka för ökad utbildning~~
- ~~— Att vara remissinstans för VV~~
- ~~— Att bevaka och förmedla ny teknik~~
- ~~— Att representera i andra grupper inom teknikområdet.~~
- ~~— Att verka för ökad användning av tankbeläggningar~~